

Scenariusz zajęć z kartami narracyjnymi kamishibai

Temat: Wszystko ma swój czas — o zmianie, wzrastaniu i rytmie życia w Przyrodzie.

Forma pracy: pokaz kart narracyjnych kamishibai i rozmowa wokół opowieści

Grupa wiekowa: dzieci w wieku przedszkolnym starszym / klasy 1–3 szkoły podstawowej

Czas trwania: 30–45 minut

Obszary edukacyjne: edukacja polonistyczna, przyrodnicza, emocjonalna, elementy biblioterapii

Cele ogólne, uczestnik:

- doświadcza opowieści poprzez obraz i słowo,
- poznaje cykliczność jako naturalny rytm życia i przyrody,
- rozwija uważność, wyobraźnię i umiejętność wypowiedzania się,
- oswaja zmianę jako naturalny element rozwoju,
- buduje poczucie bezpieczeństwa poprzez kontakt z łagodną, uporządkowaną narracją.

Cele operacyjne, uczestnik:

- słucha opowieści i uważnie obserwuje kolejne karty kamishibai,
- wskazuje elementy przyrody obecne na ilustracjach,
- opisuje, co zmienia się w życiu i w przyrodzie,
- rozumie, że wzrastanie i przemiana wymagają czasu,
- potrafi nazwać wybrane emocje lub skojarzenia związane z oglądaną opowieścią,
- dostrzega, że zmiana nie musi oznaczać zagrożenia,
- formułuje proste wypowiedzi na temat rytmu życia, natury i rozwoju,
- tworzy własną pracę inspirowaną motywem wzrastania lub przemiany.

Metody pracy

- pokaz kamishibai,
- sytuacja edukacyjna
- głośne czytanie,
- rozmowa kierowana,
- obserwacja ilustracji,
- elementy biblioterapii,
- działania plastyczne lub ekspresja ruchowa.

Formy pracy

- praca z całą grupą,
- wypowiedzi indywidualne,
- praca indywidualna przy zadaniu plastycznym.

Środki dydaktyczne

- teatrzyk kamishibai,
- karty narracyjne,
- papier
- kredki, pastele lub flamastry,
- opcjonalnie: ilustracje przyrodnicze, karty z hasłami: „początek”, „wzrastanie”, „zmiana”, „spokój”, „czas”.

Przebieg zajęć

1. Powitanie i wprowadzenie — 5 minut

Nauczyciel zaprasza dzieci do wspólnego spotkania z opowieścią i pokazuje teatrzyk kamishibai. Może powiedzieć:
„Dziś będziemy oglądać i słuchać opowieści, która odsłania się karta po karcie. To opowieść o Życiu i o tym, że wszystko ma swój czas.”

Krótką rozmową wprowadzającą:

- Czy w przyrodzie wszystko pojawia się od razu?
- Co rośnie powoli?
- Czy znacie coś, co potrzebuje czasu, żeby dojrzeć albo zakwitnąć?

2. Seans głośnego czytania kamishibai — 7–10 minut

Czytamy całą opowieść, modulując głos, z zaangażowaniem, spokojnie, celebrując każde słowo, zdanie, każdą ilustrację.

3. Seans głośnego czytania kamishibai — rozmowa – ok. 20 minut

Nauczyciel prezentuje pierwsze karty i czyta tekst spokojnie, z krótkimi pauzami.

Po pierwszych fragmentach można zatrzymać się na chwilę i zapytać:

- Co zauważyliście?
- Jak zaczyna się życie?

Scenariusz lekcji do książki „Mała Księga Życia”, Aneta Bujnowska, J. Hrabia-Chełmowska
Wydawnictwo Tibum, 2026

- Jakie miejsce wydaje się bezpieczne?
- Czy życie się spieszy?

Na tym etapie ważne jest, by nie przyspieszać interpretacji. Kamishibai działa mocą rytmu i skupienia.

3. Rozmowa kierowana wokół opowieści — 15 minut

Po obejrzeniu kilku kart nauczyciel prowadzi rozmowę.

Pytania pomocnicze:

- Co zmienia się w tej opowieści?
- Jak przyroda pokazuje wzrastanie?
- Czy wszystko dzieje się od razu?
- Co pomaga życiu rosnąć?
- Dlaczego dobrze jest wiedzieć, że wszystko ma swój czas?

Warto wydobyć myśl, że w naturze zmiana jest czymś naturalnym, a rozwój odbywa się etapami.

4. Uważne przyglądanie się wybranej karcie — 5 minut

Nauczyciel zatrzymuje wybraną kartę w oknie teatrzyku i zachęca dzieci do patrzenia na szczegóły.

Pytania:

- Jakie rośliny, kolory i stworzenia widzicie?
- Gdzie jest Życias?
- Czy obraz wydaje się spokojny, ciepły, pełny ruchu?
- Co na tym obrazie mówi o wzrastaniu i życiu?

To moment rozwijania uważności i języka opisu.

5. Działanie twórcze — 20 minut

a. Wariant plastyczny:

Dzieci rysują własny etap życia w przyrodzie. Może to być ziarno, kiełek, kwiat, drzewo, liść, owad, pora roku albo własnego Życiasa zanurzonego w świecie natury.

Można podać temat:

„Co rośnie powoli?” albo „Mój obraz życia w przyrodzie”

Dzieci pokazują swoje ilustracje w teatrzyku kamishibai.

b. Wariant ruchowy (elementy dramy):

Dzieci pokazują ciałem kolejne etapy wzrastania: skulenie, kiełkowanie, rozprostowanie, rozkwit, odpoczynek.

6. Podsumowanie i domknięcie — 5 minut

Nauczyciel wraca do głównej myśli zajęć:

„Ta opowieść pokazuje, że życie rośnie i zmienia się etapami. W przyrodzie wszystko ma swój rytm, czas i sens.”

Można zakończyć rundką:

- Dziś zobaczyłam/zobaczyłem, że...
- Najbardziej zapamiętam...
- W przyrodzie wszystko ma swój czas, bo...

Przewidywane osiągnięcia dziecka:

- uczestniczy w odbiorze opowieści kamishibai,
- uważnie słucha i obserwuje,
- wypowiada się na temat ilustracji i zmian zachodzących w przyrodzie,
- rozumie, że rozwój odbywa się stopniowo,
- dostrzega związek między rytmem natury a doświadczeniem życia,
- podejmuje twórczą aktywność inspirowaną opowieścią.

Potencjał edukacyjny i bajkoterapeutyczny, zajęcia:

- wspierają rozwój emocjonalny,
- pomagają budować poczucie bezpieczeństwa i sensu,
- oswajają temat zmiany w sposób łagodny i niedosłowny,
- rozwijają uważność, refleksyjność i kompetencje interpretacyjne,
- sprzyjają spokojnej rozmowie o wzrastaniu, przemianie i rytmie życia.

Uwagi dla nauczyciela

W pracy z kamishibai warto zachować spokojne tempo i zostawiać miejsce na ciszę, patrzenie i własne skojarzenia dzieci. Nie trzeba wszystkiego tłumaczyć. Ta opowieść działa także przez obraz, nastrój i rytm odsłanianych kart oraz okoliczności: stworzenie bezpiecznej przestrzeni dla opowieści.

